

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Caput I. Francisci genus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

VITA
 B. FRANCISCI
 SALESII,
 EPISCOPI ET PRINCIPIS
 GEBENNENSIS.
 PARS PRIMA.

CAPUT I.

Genius.

I rerum quarumcunque ini-
 tia, earundem ferè pars mini-
 ma sunt, & tenuissima quidem;
 multò potius prædicare cum S.
 Hieronymo^[a] possumus, in Chri-
 stianis non spectari initia, sed finem.

Et verò, probrosum esset impri-
 mis, postquam præclatè inceperis, desinere vitio-
 sè: quàm honorificum contra, si fortè malè, & ex
 casu, ac præcipitio cœperis; desinere tandem sic,
 ut te corona postmodum, præmiùmque maneat?
 Sed enim omnè tulit punctum is, cui ætas sic de-
 cursa est, ut neque initia, neque progressus, neque
 finis quidquam habuerint, nisi perfectum, neque

A illu-

(a) Tomo 9, in Regulâ Monachorum ex ipsius Scriptis
 collectâ.

3 VITÆ B. FRANCISCI SALESIÏ
illustri quoque dono naturæ, gratiæve vacaverint, ut in Francisco nostro contigit.

Solenne ferè iis est, qui Vitas hominum aut bel-
latorum, aut civilis tantùm procurationis laude
illustrium conscribunt, ordiri à claritudine gene-
ris; sic, ut existiment Scriptores istiusmodi, immi-
nui à se illorum gloriam, quorum de rebus tra-
dunt, nisi in commendationem eorum excurrerint,
à quibus ducunt originem. Aliud institutum
sequi debent ii, qui Vitas Sanctorum edunt:
ipso initio progredi debent ad fontem, ex quo to-
ta eorum dignitas manat, hoc est, ad Dominum
Deum, breviterque perstrictis rivis, qui ex illâ per-
ennitate ut undarum, sic bonorum omnium pro-
fluunt, in supremâ illâ liberalitate Conditoris in-
vestigare laudum omnium, quotquot iis tribuntur,
materiem: quandoquidem nihil neque in ge-
nere honorum Naturæ, neque in Gratia obtinent,
quod non ex divinâ illâ scaturigine profluat. Ele-
ctos, quotquot sunt, *predestinavit Deus*, inquit Pau-
lus Apostolus, *[b] conformes fieri imaginis filii sui*: illius
autem Unigeniti sempiternam quidem originem
nobis proponit Psalmographus, *[c] in splendoribus
Sanctorum*; temporariam S. Joannes, *[d] in plenitu-
dine Gratia*. Et verò cum ex definitione S. Diony-
sii, Sanctitas in eo posita sit, ut omni terrenâ con-
cretionem vacent ii, quibus ipsa inest, meritò Sancti
videantur sensum omnem exuisse rerum humili-
um, hoc est, earum quæ ad humum pertinent: cum
enim ad cælum fruendum natos se esse intelligant
nihil eorum quæ cælo inferiora sunt, generose
ill

(b) Rom. 8. (c) Ps. 109. (d) cap. 1.

PARTIS I. CAPUT I.

Illorum ad sublimia conatus remorari queat, aut
 inhibere: quam eandem in sententiam cecinit
 Rex Psaltes; [c] Ego dixi: Dii estis, & filii Excelsi omnes.
 Proinde hunc ad modum spectandus nobis Fran-
 ciscus Salesius, cujus scribendam Vitam suscepi;
 demonstrandumque, quid tandem; quantumque
 Gratia tanquam in solo aptè subacto, hoc est, in
 mente egregiè Deo fideli, valeat atque efficiat; at-
 que idcirco ea penè tantum attingemus, quæ ad
 Viri sanctitatem pertinent.

Nec me tamen latet; à S. Hieronymo, in Epi-
 taphio S. Paulæ, observari, ipsam ab Agamemno-
 ne genus duxisse: utque tradit Plinius, tanquam
 in cunabulis, sic in auro exquisitissimo, adaman-
 tem existere; sic virtutem, natalium claritudine
 radiisque delectari, ut ita dicam: itemque ut, refe-
 rente Mathiolo, ex cunctis Calabriae Apuliaeque
 arboribus, una fraxinus manna è cælo depluens,
 retinet, ceteris illud ad terrâ delabi sinentibus; sic
 evenire sæpenumerò, ut Nobiles longè sublimius
 virtutem excolant, virtutisque exercitationes u-
 surpent, quàm ii qui in pulvere, ut ita dicam, ena-
 scuntur. Sed quoniam demonstratum jam est ab
 iis qui argumentum idem persecuti sunt, gentem
 tum Salesianam, unde paternum Francisci nostri
 genus, tum Charansonnetiam, unde maternum,
 inter eas numerari, quæ apud Allobroges nobili-
 tatem à majoribus ad se ex longâ annorum aut et-
 iam seculorum serie transmissam gloriantur; non
 immoror hîc diutiùs. enumerarunt iidem viros
 illi tres ex utraque stirpe, qui identidem de suis
 Principibus, deque patriâ, rerum gestarum magni-
 tudine

(c) Psal. 81.

A 2

tudine

4 VITÆ B. FRANCISCI SALESTI
tudine præstantiâque optimè meriti fuerunt,
Et verò nemo dubitat, quin illi & bellicâ glo-
riâ claruerint, & consilii prudentissimam quan-
dam maturitatem adhibuerint in civilibus delibe-
rationibus: eorundemque moderatio admiratio-
ni sæpenumerò fuit, dum in certaminibus quibus-
que maximè arduis, inque præliorum aleâ suis ipso-
rum exemplo confirmârunt, posse nonnunquam
arma, ferrumque tractari, sic, ut non propterea
bellum virtuti indicatur. Sed cuncta hæc decora
prætermitto, dotésque præclaras naturæ, fortunæ,
magnanimitatis, quarum quidem ornamenta pro-
fanam historiam illustrare mirum in modum que-
ant: nos nunc in sanctâ versamur.

Videre itaque mihi videor felicem infantulum
nascentem inter tot res tam mirabiles, ut non nisi
ad sublimia quæque destinatum à Deo fuisse, non
obscurè potuerit à quolibet deprehendi: utque
proditum est à quodam è SS. Patribus, Baptistam
illum, Filii Dei Præcursorem, maternâ in alvo ex-
ultâsse, ubi primùm in præsentiam Jesu Christi
venit, idcirco quòd gestiret prodire confestim in
lucem, ad obeundum ministerium suum, atque ad
nunciandum orbi terrarum, adventare Messiam,
cujus ipse esset prodromus; sic crederes, Francis-
cum, qui ad vitiorum monstra edomanda veniret,
ad fideles instituendos, ad reducendos ad Ecele-
siam, fidemque Orthodoxam, tam multos, qui à
recto tramite devii abetrabant, ferre impatientius,
quòd nondum salutare illas occupationes capel-
lere liceret, iterque cœli pandere tot mortalium
millibus, qui adventum præstolarentur ductoris fi-
dissi.

diffimi ejusdem, & scientissimi. Et verò cum mater mense septimo edidit, [f] quasi quem olim tam illustribus gratiæ virtutumque muneribus locupletare Dominus constituisset, ei jam tum deberetur illa velut prærogativa, ut communem nascendi conditionem tempore anteciret. Et jam antè, Deo illum obtulerat pia mater, tanquam suum olim Isaiam religiosa genitrix, ad sacrum Domini Jesu Sudarium, quod peculiari quadam veneratione semper profecura est.

Et oblatum munus tam benevolè tamque jucundè Deus excepit, ut ad Baptismalem gratiam tam multa dona alia è cælo contulerit, ut proclive fuerit æstimare, qui demum, quantumque progressus ad sanctimoniam futuri essent in puero, quem jam inde ab initio tam abundè præveniret Dominus in benedictionibus dulcedinis. Naturâ cedente gratiæ, prius Christianus fuit, quàm alii homines esse incipiant: ac si Commodus ille Imperator gloriari solitus erat, se uno eodemque momento salutatum à Sole fuisse hominem & Principem; quantò illustriùs gloriari Franciscus potuit, se mense septimo baptizatum, collustratum fuisse Solis justitiæ splendoribus, haud paulò antè, quàm infantuli alii ex peccato originis emergant, uno verbo, blanditus est illi Deus intereà, dum ejus æquales erant adhuc iræ filii. Porro cum de prædestinatis omnibus sit illud S. Pauli effatum: [g] *Quos præscivit, et prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui*; de Francisco propriè dixerunt tum viri graves alii, tum imprimis Eminentissimus Cardinalis Berullius, illius ætatis

A 3

par-

(f) Anno 1567. 21. Aug. (g) Rom. 8.

VITÆ B. FRANCISCI SALESII
partes omnes, sic à Deo fuisse singulari quadam
curâ dispositas, ut in singulis, adorandæ Humanita-
tatis Christi Domini imago quæpiam eluceret.
Diceres, conformationem vultûs ad benignita-
tem, astabilitatem in communi consuetudine, di-
cta, facta, corporis temperationem, motus omnes,
tum interiores tum exteriores aptissimè compo-
sitos, ex divinâ illâ effigie expressos fuisse, sic, ut
Franciscus simulacrum quoddam esset vivum ac
spirans Christi Jesu in terris versantis, agentisque
cum mortalibus. Quare si filiorum cum parenti-
bus similitudo, probat ferè unde quisque genitus
sit; quando in puerulo de quo agimus, ea fuit cum
Christi Domini imagine similitudo; ex tam singu-
lari prærogativâ æstimet quisque, quàm illustri ex
genere sit,

CAPUT II.

Ortus: Baptismus.

ET si in opificiis Dei omnibus infinita quædam
sapientia relucet, in hominibus tamen ad sem-
piternam felicitatem provehendis longè mirabi-
lior videtur esse ejus providentia, ex modis variis
ac multiplicibus, quos ad sanctitatem eorum in-
mentibus ingenerandam usurpat. Videlicet non-
nullos efficacissimâ quadam impulsione, quæ ta-
men libertatem minimè violet, ab statu crimino-
sissimo, momento transfert ad statum summæ gra-
tiæ, expugnatâ confestim contumaciâ illâ humanæ
voluntatis, quæ tam sæpè Deo vocanti resistit: at-
que